

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВ. ЗМІСТ БАЗОВИХ ТРЕНУВАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПІДГОТОВКИ ФУТБОЛІСТІВ У ПРОВІДНИХ КЛУБАХ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Роман Наконечний

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність теми. Одним із найбільших популярних видів спорту на сьогодні залишається футбол. Україна не є винятком порівняно з країнами Європи та світу, проте рівень розвитку футболу суттєво відстає. Все починається з підготовки юних футболістів як фундаментальної ланки формування майбутньої еліти футболу. Зокрема, підходи до їхньої підготовки можна вважати дещо застарілими і навіть вичерпаними. Більшість юних футболістів сьогодні в Україні займається в дитячо-юнацьких школах та поза межами спеціалізованих футбольних закладів, тобто дитячі команди здебільшого не належать до професійних клубів [1]. Водночас європейські та всесвітні провідні команди вже з дитячого віку тренують футболістів для себе, таким чином забезпечуючи якісний перехід від етапу до етапу багаторічного вдосконалення [2]. Основні аспекти відмінності між українським, європейським та світовим футболом, які визначають суттєву різницю, такі: 1) відмінність у державному підході до спорту; 2) відсутність сучасних адаптованих програм навчання футболістів, відповідно до вимог сучасного футболу; 3) ще одним важливим аспектом, який виходить з попереднього пункту (відсутність раціональних програм підготовки) та гальмує розвиток сучасного українського футболу, є форсування навантажень і, як наслідок, високий рівень травматизму, спортивних захворювань і зриви адаптації; 4) недостатня науково-методична база для формування належної сучасної системи підготовки юних футболістів [2, 3].

Мета дослідження – виявити спільні та відмінні риси змісту базових тренувальних програм з футболу провідних футбольних клубів світу та України.

Завдання дослідження: 1) з'ясувати особливості підготовки дітей та юнаків в українському футболі; 2) виявити специфіку підходів до під-

готовки дітей та юнаків у футболі в провідних футбольних клубах світу; 3) виявити та порівняти особливості змісту базових тренувальних програм провідних футбольних клубів світу та України.

Методи дослідження: 1) аналіз (теорія) та узагальнення даних наукової та методичної літератури (інтернету); 2) документальний метод; 3) порівняння; 4) соціологічний метод: опитування; 5) методи математичної статистики.

Організація дослідження: перший етап – планується визначення теми, написання та затвердження обґрунтування дипломного проекту, аналіз наукової і методичної літератури за напрямом дослідження; другий етап – аналіз наукової і методичної літератури за темою дослідження, написання першого та другого розділів дипломного проекту; третій етап – аналіз базових тренувальних програм футбольних клубів, написання третього розділу дипломного проекту, попередній захист на кафедрі теорії спорту та фізичної культури.

Аналіз отриманих результатів дослідження та їх обговорення.

Проведене опитування було спрямоване на визначення основних аспектів складників тренувального процесу, які потрібно вдосконалювати в подальшій підготовці юних футболістів для поліпшення результатів виступів українських клубів у майбутньому. Опитування розподілено на декілька блоків. Одним з основних блоків був той, де акцентували увагу на такому компоненті, як формування штабу спеціалістів, котрі беруть участь у забезпеченні тренувального, змагального процесу, та фахівців, які забезпечують відновлення юних футболістів. Зокрема, в анкеті передбачено такі запитання: «Визначте оптимальну кількість та посаду тренерів (старший тренер, асистент, тренер воротарів), необхідних для роботи з однією групою юних футболістів на конкретному етапі багаторічної підготовки»; «Вкажіть спеціалізації фахівців, яких би було доцільно включити в тренерський штаб для підготовки юних футболістів (персональний тренер з футболу, тренер з плавання, тренер з гімнастики/акробатики та тренер з легкої атлетики)»; «Чи потрібні в структурі додатково фахівці медико-біологічного профілю?»; «Чи вважаєте необхідним наявність штабу фахівців, які б аналізували змагальну діяльність та тренувальний процес юних футболістів?»; «Чи потрібні координатори на кожному з етапів підготовки юних футболістів?». Ці запитання допомогли виявити, що більшість тренерів з футболу відповідально ставляться до своєї справи, освічені та орієнтуються в сучасних тенденціях підготовки юних футболістів у про-

відних клубах Європи та світу. Проте існують аспекти, на які, на нашу думку, варто звернути більше уваги. Зокрема, це стосується формування програм підготовки та до відповідних засобів (методів) для підвищення якості тренувального процесу.

Висновок. Більшість тренерів одним з аспектів активізації розвитку дитячо-юнацького футболу визнають вивчення досвіду провідних футбольних клубів Європи та світу з погляду програмного забезпечення та адаптації цього досвіду стосовно українського футболу. Спостерігається відповідна оцінка наявної ситуації та потреба корекції компонентів підготовки юних футболістів. Надалі зміни можуть сприяти оптимізуванню системи підготовки, а отже, і підвищенню результативності виступів як на українській, так і на міжнародній спортивній арені [2].

Список використаних джерел

1. Волков Л. Теория и методика детского и юношеского спорта / Л. Волков. – Киев : Олимпийская литература, 2002. – 290 с.
2. Николаенко В. В. Многолетняя подготовка юных футболистов. Путь к успеху / В. В. Николаенко, В. Н. Шамардин – Киев : Саммит-книга, 2015. – 360 с.
3. Гуськов С. И. Профессиональный спорт/ С. И. Гуськов.– Киев : Олимпийская литература, 2000. – 392 с.